ژیژك ڕاستڕەوێکی گاڵتەجاڕە یان فەیلەسوفێکی جیهانی؟!.. سەلام عەبدوڵڵا

ماوەیەکە ژیژك وەك فەیلەسوفێکی(چەپ، رادیکاڵ، مارکسی، شیوعی، لینینی)بە وێنەیەکی ستالین لە ژوور سەریەوە ناوی کەوتۆتە ناوان، بەڵام نازانم بۆچی بەو شێوەیە لێی تێنەگەیشتم. سوپاس بۆ هاوڕێم دلیر زەنگەنە وتارێکی(گابڕیل روکهێل- فەیلەسوف و رەخنەگرێکی فەرنسی ئەمریکیە و مامۆستای فەلسەفەیە لە زانکۆی فینوفا) بۆ سەر زمانی عەرەبی وەرگێڕا و لە سایتی(الحوار المتمدن، لە 29.1.2023)بڵاوکراوەتەوە. ئەم وتارە پشتی بە 99 سەرچاوە بەستووە و لە سایتی-Counterpunch.org-)بڵاوکراوەتەوە

لەم وتارە دوور ودرێژە بەشێوەی زانستی حەقیقەتی کەسایەتی، پەیام و ئامانجی ژیژك دەرکەوتووە کە مرۆڤ لەبەردەمی سەرسام دەبێت کە چۆن مارکسیەکە و ئەم هەموو هەڵویستە رقئامێزەی هەیە دژ بە مارکسیزم(لەبیرتان نەچێت چۆن بەناو رۆشنبیرانی سەربەخۆ، پۆپەر و فەرنسیە بلیمەتەکانیان لە خەڵك کردبوو بە بیرمەندی گەور و ئەمەش بەشێکە لەو راستیانە لەبارەی ژیژکێ:

– ژیژك لە گۆڤاری(فۆرین پۆلیسی)وە لە ساڵی 2012 بە یەکێك لە باشترین 100 بیرمەندی جیهانی هەڵبژێردرا. دیك تشینی، رەجەب تەیب ئەردۆغان، نەتەنیاهو، ئەئیر داغان(بەرپرسێکی مۆساد) هاوبەشی ئەو هەڵبژاردەیەن.

- بەشداری کردووە لە دامەزراندنی حزبی لیبڕال دیموکرات(LDS)و یەکێك بووە لەو 4 ئۆپۆزیتسیونە بۆ سەرکایەتی یەکەم کۆماری سلۆڤینیا جیابوو.
- ئارەزووی جێبەجێکردنی سیاسەتی(دووبارە داڕشتنی ئابووری لیبڕالی. داوای(خصخصە)ی کردووە و وەك ئایدولۆجیەکی سەرمایەداری بەشێوەیەکی لابەلاکەرانە داوای(سەرمایەداری زیاتر بۆ حاڵەتەکەمان کە مانای بیمەی کۆمەڵایەتی زیاتری هەیە)
- بە گوێرەی بۆچوونی تۆمی مایرز(نووسەری ژیاننامەکەی)، ژیژك لە وڵاتەکەی رقی لە رۆشنبیری شیوعی هەبوو.
- یەکەم کتێبی لەبارەی هایدەگەر کە نازیەك بوو و لە لێی

پەشیمان نەبوو. ئەم کتێبە بوو بە سەرچاوەی سەرەکی ئۆپۆزیتسیونی سلۆڤینی دژ بە شیوعییەت.

- بەشداربوو لە دامەزراندنی لقی فەرەنسی دەزگای فێرکاری(جان هوس) و سپۆنسەرەکانی بڕیتین بوون لە کۆمپانیا و سەرچاوەی حکومەتی ڕۆژئاوایی و لیستێك لەو پاڵپشتانی کاری تێکدەرانە دژ بە شیوعییەت و لەوانە دەزگای مارگریت تاتشەر، صندوقی کۆمەڵگەی کراوە(سۆرۆس)، دەزگای ڤۆرد، سی ئای ئەی، نید.
- دکتۆرای دووهەمی لە پاریس لە 1985 گەڕایەوە بۆ یوگسلاڤیا و سەرنجی رای گشتی وەرگرت وەك ئۆپۆزیتسیونێك خاوەن ئاراستەی ڕۆژئاوایی سەر بە تیئۆری فەرەنسی دژ بە شیوعییەت و رایگەیاند(وەك کەسێك بەشداربووم لە هەڵوەشاندنی دەسەڵاتی سۆسیالیستی لە یوگسلاڤیا). نووسەری ستونی سەرەکی حەفتەنامەی(ملادینا) کە بەشێك بوو لە لایەنە بەرهەڵستکارەکانی حکومەت.
- لە راپۆرتێکی دووروودرێژی حزبی شیوعی یوگسلاڤیا کە پشتیوانی لە سی ئای ئەی وەرگرتووە و لەو راپۆرتە تیشك خراوەتە سەر سەر بڵاوبوونەوەی دژ شۆڕشی ئەوانەی هەڕەشەی لە مانەوەی یوگسلاڤیای یەکگرتوو دەکەن.
- دوای ئەوە دانی ناوە بەوەی کە ڕێك ئەوە ئاراستەی بووە وەك ئۆپۆزیتسیونێك بەشداری کردووە لە روخاندنی شیوعییەت.
- بەشدارە لە پاراستنی مافی مرۆڤی 4 تاوانبارەکە کە داوای هەڵوەشاندنی سیستەمی سۆسیالیستیان کردبوو و روخاندنی وڵاتە سۆسیالیستەکان. ئەم ئاراستەیە هاوتای ڕێنمایەکانی ئاسایشی نەتەوەیی ئەمریکایە ژمارە 133(NSDD) سەرۆك ڕۆناڵد ریگان کە لە 1984 بانگەوازی کرد بۆ بەرفراوانی هەوڵەکان بۆ"شۆڕشێکی هێمنانە" بۆ روخاندنی حکومەت و حزبە شیوعییەکان لە یوگسلاڤیا و وڵاتە سۆسیالیستیەکان.
- بوو بە سەفیی زانستی وڵاتەکەی پاش تێکدانی یوگسلاڤیا
- بە دڵسۆزی مایەوە بۆ لیبڕالیزم و دژایەتی شیوعییەت و وتی: کارێکم کردووە لەپێناویدا نزیکەی هەموو برادەرەکانم دۆڕاند. هەرگیز چەپێکی بائیشی وا ناکات.
- بەتەواوەتی پشتیوانیم کرد لە حکومەتی سلۆڤاکیا. حزبی (LDS) وەك حزبێکی سەرمایە هەوڵیدا بۆ هەڵوەشاندنی خۆماڵیکردن و جێبەجێکردنی(خصخصە). ئەمە لە سیاقی پاڵنانی صندوقی دراو و بانقی جیهانی بوو بۆ ریفۆرمی ئابووری سەخت و کەرتی پیشەسازی وێران کرد و دەوڵەتی خۆشگوزەرانی هەڵوەشاندەوە و کرێی کاری حەقیقی هەرەسی هێنا. کرێکاران بە شێوەیەکی

ترسناك بێکارکران(614000 هەزار کرێکار لە کۆی هێزی کاری پیشەسازی 2.7ملیون کرێکار لە نێوان 1989-1990 لەسەر کار لابران.

- پشتیوانی سەرەکی بوو بۆ ئەندامبوونی سلۆڤاکیا لە یەکێتی ئۆروپا و ناتۆ.
- ئەم ڕۆشنبیرە لە کۆمەڵگەی مەدەنی سەر بە ڕۆژئاوابوو کاتێ وڵاتەکەی سۆسیالیستی بوو.
- لەهەڵمەتهی بۆ هەڵبژاردنی بە سەرۆکی حکومە بانگەوازی کرد بۆ پاکسازی دەزگاکانی دەوڵەت لە سۆسیالیستەکان و وتی: لە سفرەوە دەست پێدەکەم بۆ ئیدارەدانی کاروباری ناوخۆ و پۆلیسی سیاسی. ئەو بانگەشانە خەونی سی ئای بوو.
- لە ژیاننامەی ئەم گاڵتەجاڕە(لاکان)یە هاتووه: لە(سلۆڤینیا) من وەك كەسێکی بێهەڵویستی تاریك، شووم، سیاسەتمەدارێکی پیلانگێڕ. من ئەم پیاهەڵدانەم پێخۆشە و لەلامدا زۆر دڵگیرە.
- لە وڵامی بۆدمانکردنی یوگسلافیا بەڵێ یان نا، وەك چەپێك ئەمەیە: هێشتا هەر بۆمبارانکردن بەس نیە کەرچی زۆر دواکەوتووە….من هەمیشە ئەمویست ڕۆژئاوا دەستوەردان بکەن.
- گەرچی خۆی بە توندڕەو پیشاندەدا، بەڵام پابەندی درووشمەکەی مارگریت تاتشەرە(ئەڵتەرناتیڤ نیە).
- سەرمایەداری لە هەموو سیستێمەکان خراپترە، بەم سیستێمێکی باشترمان نیە.

ئەم گاڵتەجاڕە نیولیبڕالە"مارکسیە" بەناوبانگە لە دنیای سەرمایەداری… لادەرێکی هەڵپەرستە بۆ دوا وشەکەی مانیفێستی کۆمونیستی: ئەی ڕۆشبیرە بەکارەکانی سەر بە ڕۆژئاوا یەکگرن و کتێبە داهاتووەکەم بکڕن یان فیلمە یان هەر شتێکم، هەر شتێك.

گاڵتەجاڕی ژیژیك لە راگەیاندنی کوردی وەك رزگار و پیامبەری ئازادی پیشاندەدرێ. ئەوە نیە لە سایتی وشە، (17.4.2019) هاتووە: (لەبارەی ئازادییەوەش ژیژك لەو بڕوایەدایە، کە ئازادی لە تۆڕی پێوەندییە کۆمەڵایەتییەکانەوە دروست دەبێ، کە سەرەتا لە خانەوادە و دواتر لە بازاڕە دواتر دێتە ژێر دەستی حکوومەت و سیستەمە جیا جیاکانی فەرمانڕەوایی، ئەو سوورە لەسەر ئەوەی کە هیچ شتێك ڕوون نابێ و حەقیقەت نییە، ئەگەر لە پشتەوەی پێوەندی کۆمەڵایەتی و سیستەمی سیمبۆل و هێماکان بوونیان نەبێ، کەواتە ئەو دوو شتەی پێناسی مرۆڤن، لە هەمان کاتدا وەدیهێنەری ڕووناکی و ئازادین بۆ ژیانی مرۆڤەکان.)

ئەمانە ئە□□ی میمونن، بە سەرسامیەوە ب□ ئەم ج□رە گا□تەجا□انە دە□وانن و ل□یان بووە بە پەیامبەر. هەر راستیانە ئازادی لە ت□رە ک□مە□ایەتیەکان سەرچاوە وەردەگر□ت؟ ت□ ب□□ ئازادی لە رزگاریمان لە کاردا نەب□ت؟!
سایتی(ر□ژنیوز، 29.9.2022) بەب□ ئەوە وردببنەوە، وتەیەکی ژیژکیان وەرگرتووە و لە پ□شەوە وەك فەیلەسوف و رەخنەگری بەناوبانگ پ□هە□دە□□ن: ئ□و □اپ□□ین□ی ب□ دروشمی “ژن، ژیان، ئازادی” ل□ دوای کوژرانی ژینا ئ□مینی ل□ و□اتی ئ□ران س□ریه□□داو□، جیاواز□ ل□گ□□ بزوتن□و□ و ف□مینیزمی و□اتانی پ□شک□وتوو و دژ□ پیاو نیی□.)
ژیژیك لەو وتەیەش: 1- راستی نەپاراستووە، چونکە تووشی گشگیرکردن بووە(بزووتنەوەی ف□مینستەکان). 2- هەموو ف□منیستەکانی ر□ژئاواش دژی پیاو نین. چەندین رەوت و ب□چوونی جیاوازیان هەیە و ناکر□ هە□ویستی ف□م□نست□کی س□سیالیست و ف□منست□کی راست□و و ک□نەپار□ز و دیموکرات و ئەنارشی و لیب□ال بە یەك چاو تەماشایان بکر□. 3- مەعریفەت□کی نو□ نیە کە داخوازی ژنان و ش□وەی خەباتیان لە ئ□ران یان هەر و□ات□کی تر جیاوازن. نە داخوازایان گشتگیر دەکر□ و نە ناوە□□کی بزووتنەکانیان.
لە نامیلکەیەکی دەزگای ئایدیا(100 کت□ب) تایبەت بە کابرای قەشمەر، لە گفتوگ□ی تاتس تسایتوونگ، بە راشکاوی نەزانی خ□ی درخستووە لە هە□سەنگاندنی(بەهاری عەرەبی): ئ□و□ی ئ□م□ ل□م ش□□شان□دا د□یبینین بریتیی□ ل□، بزووتن□و□ی□کی ئونیڤ□رسا□« جیهانی، ک□ خ□بات ب□ ئازادیی و هاوکاری زیاتر د□کات«.
ئەم قەرەقوشە”چەپە” لەبارەی ک□مونیزم بەم ش□وەیە دەدو□: (- ل□ □وانگ□ی من□و□، ک□م□نیزمی س□د□ی بیست□م، م□زنترین کار□ساتی ئ□خلاقی- سیاسیی□ ل□ م□ژوودا، کار□سات□کی گ□ور□تریش ل□ فاشیزم، ب□□ام ل□ س□ر□تای ر□ژانی ش□□شی ئ□کت□ب□ر دا و□□ای بوونی چ□مکی (د□ند□یی سور)، ئازادیی تایب□تی و ت□قین□و□ی ئ□د□بی ب□رل□و□ی بب□ت□ کابوس(
ژیژك بە خ□ی گەمژەیی خ□ی دەردەخات کات□ دوو سیست□می جیاواز بە ناو و ناوە□□ك و ئامانج و پ□کهات و فەلسەفە و ب□چوون بەیەك دەشوبه□ن□، بەداخەوەیە سووپای سووری س□ڤ□ت سەرکەوتنی بەسەر نازیزم بەدەسته□نا و تەنانەت سوڤ□ت بە خراپتر لە رژ□می نازی هیتلەی دەزان□:
“ئ□گ□ر ئاست□کی دیاریکراوی ئازار□کان بپ□ویت، ستالینیزم ل□ نازیزم خراپتر بوو”، وادیار□ ب□ داخ□و□ د□□□ت ک□ سوپای

سووری ستالین شکستی ب□ ئام□ری ج□نگی نازی ه□نا. [4] ئ□و پ□داگری د□کات ک□ □□یخی س□ی□م ل□ توندوتیژیی□کانیدا و□ک ک□م□نیزم “□ادیکا□” ن□بوو□ و “ک□ش□ی هیتل□ر ئ□و□ بوو ک□ ئ□و ب□س توندوتیژ ن□بوو□”. [5] □□نگ□ بتوان□ت ه□ند□ک ئام□ژگاری ل□ ماو تسیت□نگ و□ربگر□ت ک□ ب□ گو□ر□ی ئ□م تی□ریست□ گ□ور□ی□ “ب□یاری ب□ب□ز□ییان□ ب□ برسیکردنی د□یان ملی□ن ک□س و مردنی” داو□. [6]

لە□استیدا هە□پەرست□کی لیب□ا□ و گا□تەجا□ لە دەزگای ر□شنبیری ئیمپریالیستەکانە و لەبەرچاوی ر□شنبیرە کارت□نییەکان بووە بە فەیلەسوف.

ئەم بابەتە ز□ر هە□دەگر□ت و هیوادارم هاو□□ و برادەری تر خەمی نووسین□کی تری هەب□ت لەم بارەیەوە.